TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

eFTI mahdollistajana

4.12.2024

Älyliikenteen ja automaation ajankohtaiset 03/2024

Esityksen sisältö

1. eFTI pähkinänkuoressa
2. eFTI arkkitehtuuri
3. eFTIn hyödyt

eFTI = Electronic Freight Transport Information eli sähköiset kuljetustiedot

Mihin EU:ssa halutaan muutos?

Lähde: dtlf.eu

eFTI ratkaisuna

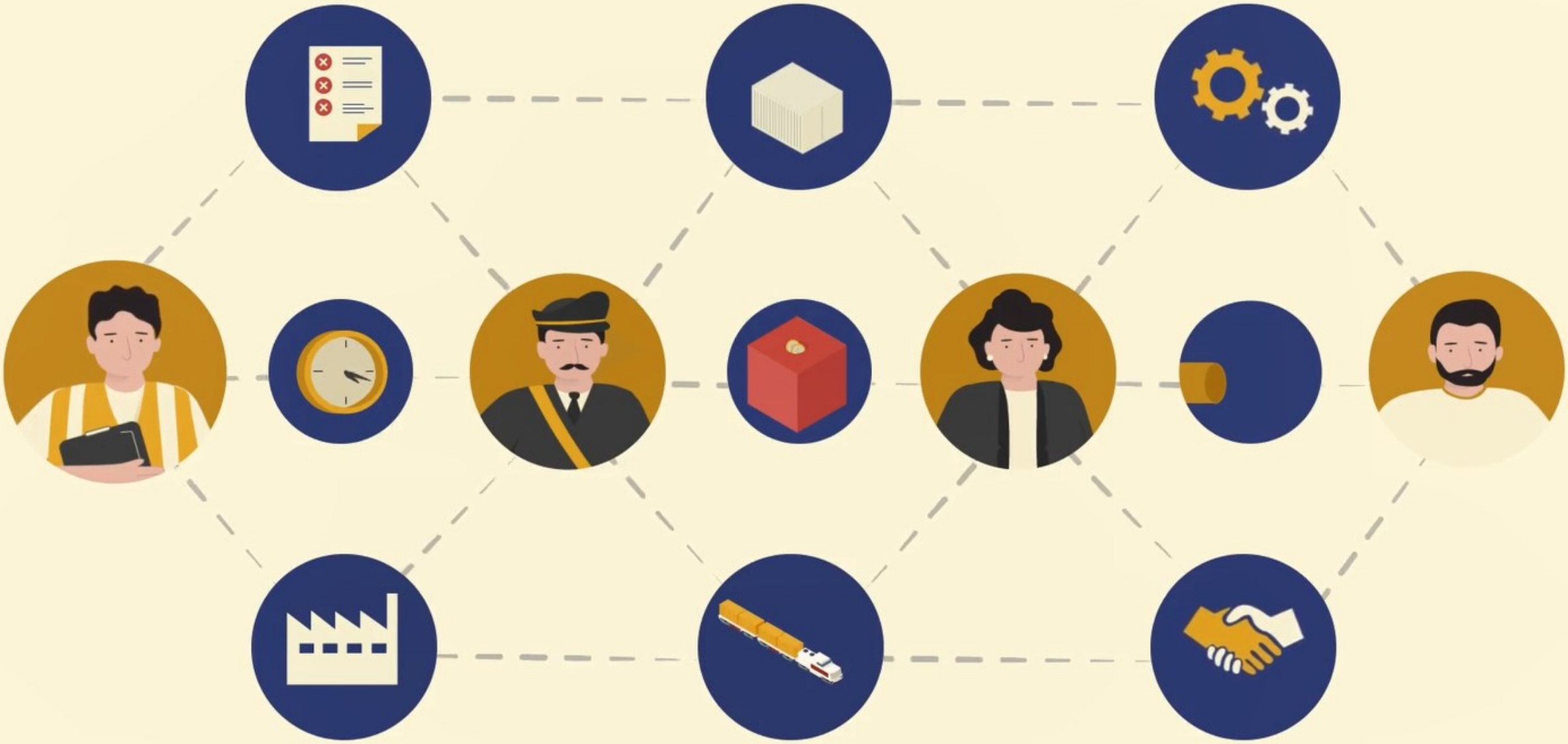

Lähde: dtlf.eu

eFTI pähkinänkuoressa

- Digitalisoi ja harmonisoi lakisääteiset rahtikirjojen tiedot kaikissa kuljetusmuodoissa EU:n alueella, pois lukien merikuljetukset.
- Yritykset pääsevät halutessaan siirtymään digitaaliseen kuljetustiedon hallintaan. eFTIn käyttö on yrityksille vapaaehtoista.
- Sähköisen kuljetustiedon käsittely on pakollista kaikille EU:n tavaraliikennettä valvoville viranomaisille 2027.
- Ajoneuvon kuljettaja esittää QR-koodin viranomaiselle, joka hakee rahtikirjan tiedot yrityksen järjestelmästä omaan järjestelmäänsä valvontatilanteessa. Viranomainen voi hakea tiedot myös ajoneuvon rekisterinumerolla.
- Yritysten on sertifioitava tietojärjestelmä (eFTI-alusta), joka hallinnoi ja lähettää kuljetustiedot viranomaiselle.
- Traficom on eFTIn vastuuviranomainen Suomessa. Fintraffic toteuttaa teknisen yhdyskäytävän eli eFTI-gaten, joka välittää suomalaisten viranomaisten rahtikirjahakuja ja yritysten vastauksia.

eFTI arkkitehtuuri

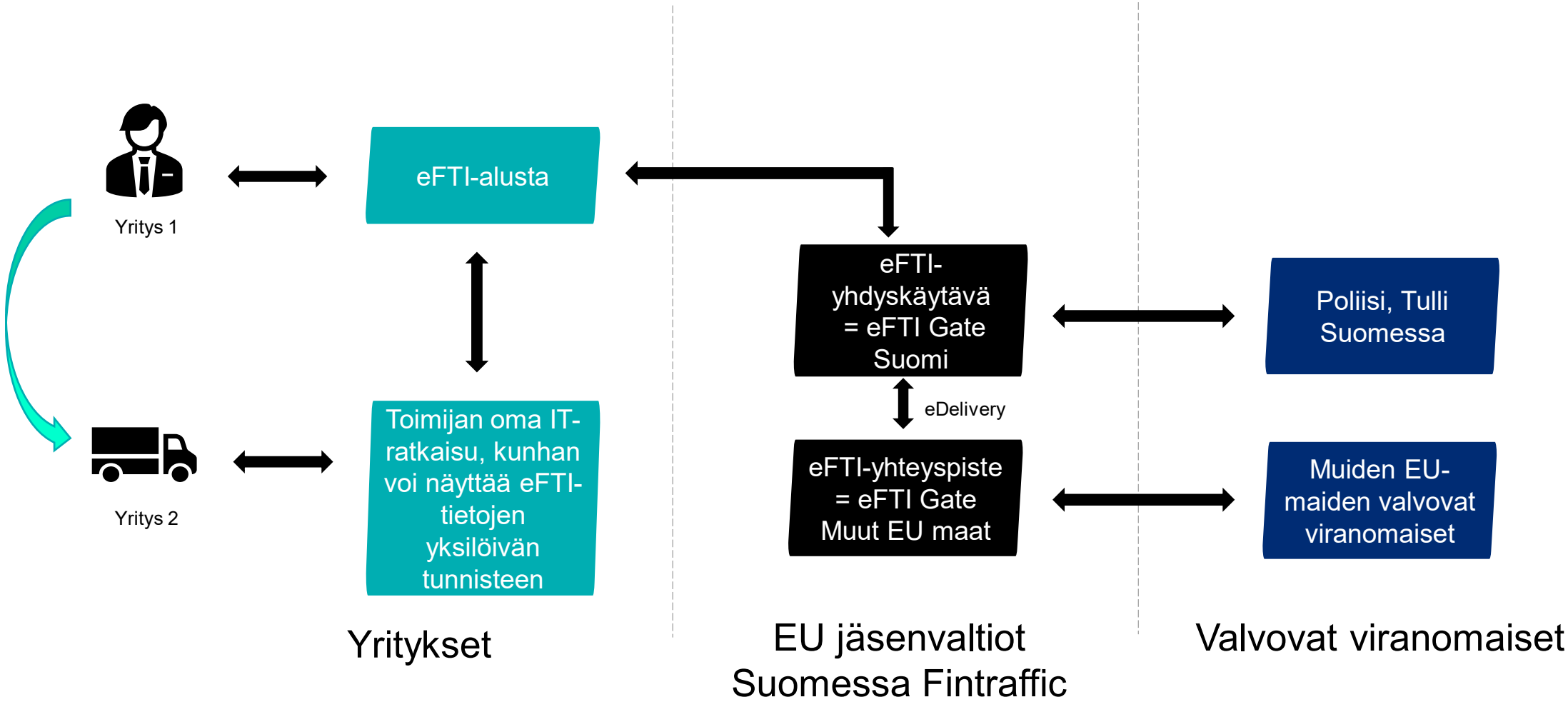

Periaatteet yritysten eFTI-alustoille

- Sertifioidun eFTI-alustan käyttö takaa, että viranomainen hyväksyy sähköiset kuljetustiedot jokaisessa EU-maassa. Sertifiointi on uudistettava vaatimusten muuttuessa.
- Yritys päättää miten eFTI-alustan toteuttaa tietoympäristöönsä. Asetusten vaatimukset kohdistuvat tietojärjestelmän eFTI-toiminnallisuuksiin. Asetuksilla ei rajata tietojärjestelmän muuta käyttöä.
- Yritys voi myös ostaa eFTI-alustan palveluna.
- eFTI-alusta liittyy yhteen eFTI-gateen, ei koskaan suoraan valvoviin viranomaisiin.
- eFTI-alustan hallinnoimia eFTI-tietoja kysyy vain tavaraliikennettä valvova viranomainen, jolla on toimivaltuudet.
- eFTI-gate tallentaa eFTI-alustan toimittaman osajoukon eFTI-tiedosta kuljetuksen ajaksi. Tarkoitus on oikean eFTI-alustan ja siten eFTI-tiedon löytäminen viranomaisen kyselyihin.
- Yritys päättää hyödyntääkö se eFTI-alustaansa kuljetustietojen jakamisessa kuljetusketjussa.

Toiminnalliset vaatimukset sähköisten kuljetustietojen (eFTI-tiedot) käyttöön

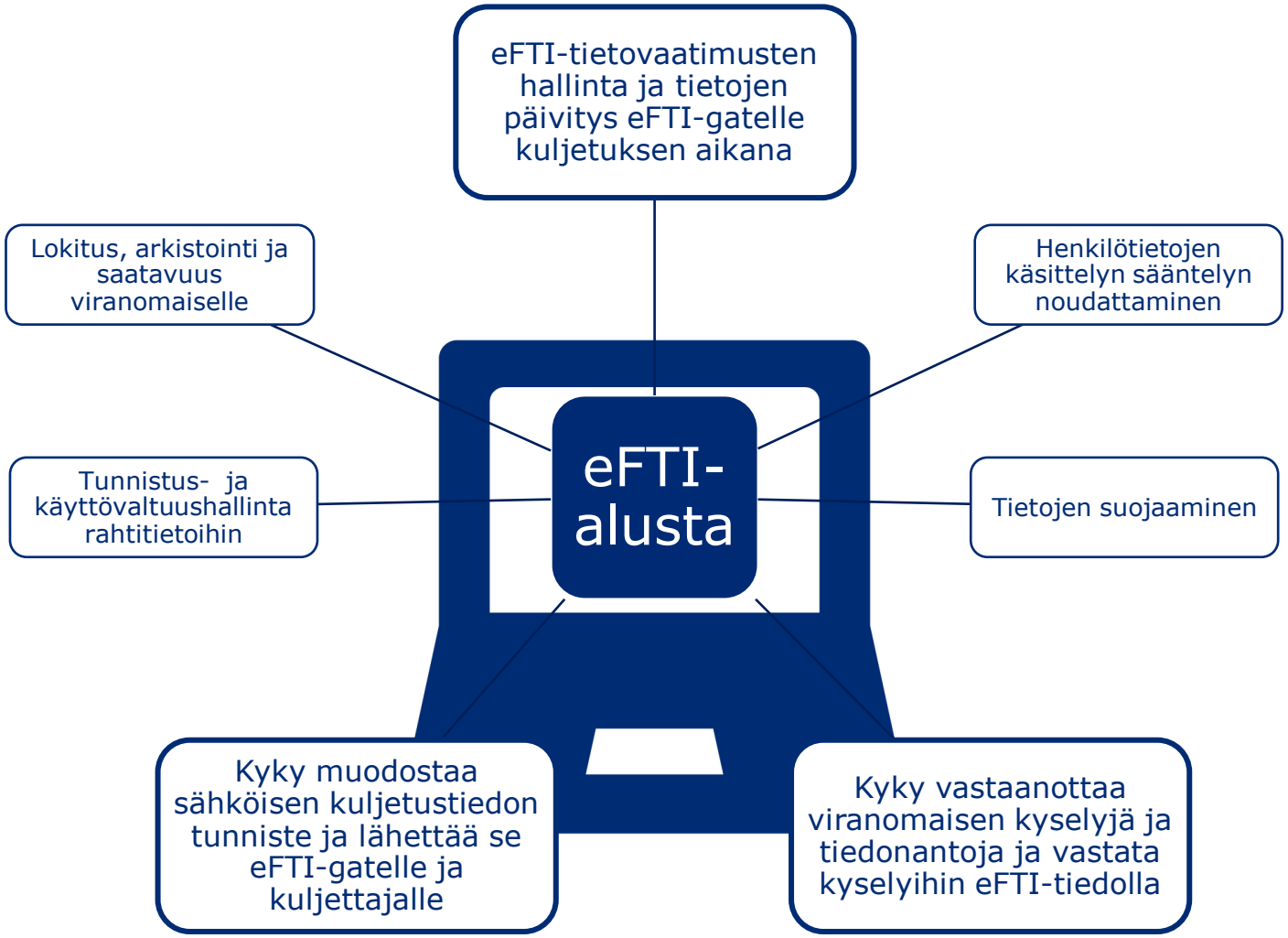

§ EU 1056/2020

eFTI-alustan toteutuksen vaihtoehdot

Vaihtoehto 1: Itsenäinen alusta

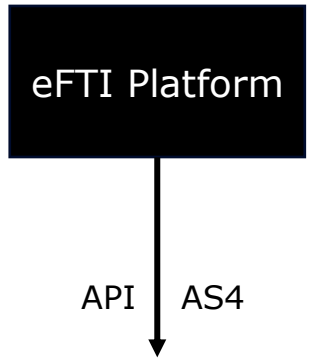

Vaihtoehto 2: SaaS alusta

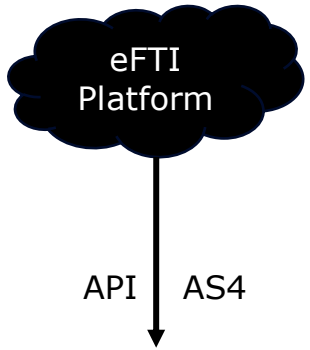

Vaihtoehto 3: Osa ERP / TMS järjestelmää

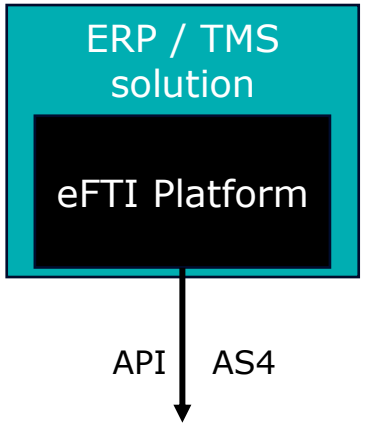

Vaihtoehto 4: Hajautettu alusta

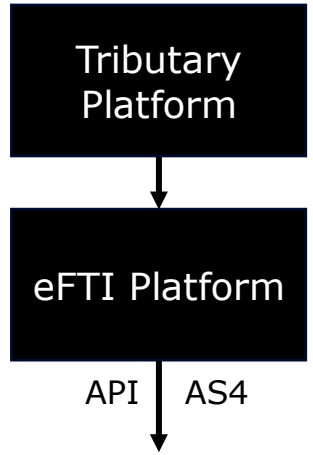

Lähde: TIS2 dokumentaatio v. 1.0 /2024

Yhteentoimivat eFTI-tiedot

- Yhdeltä lähettäjältä yhdelle vastaanottajalle yhdellä tunnisteella (UIL, Unique Identifying Link) kuljetettavasta lähetyksestä
- Muodostetaan niiden EU-maiden tietovaatimuksista, joissa kuljetus tapahtuu, viimeistään kun lähetyksen kuljetus alkaa

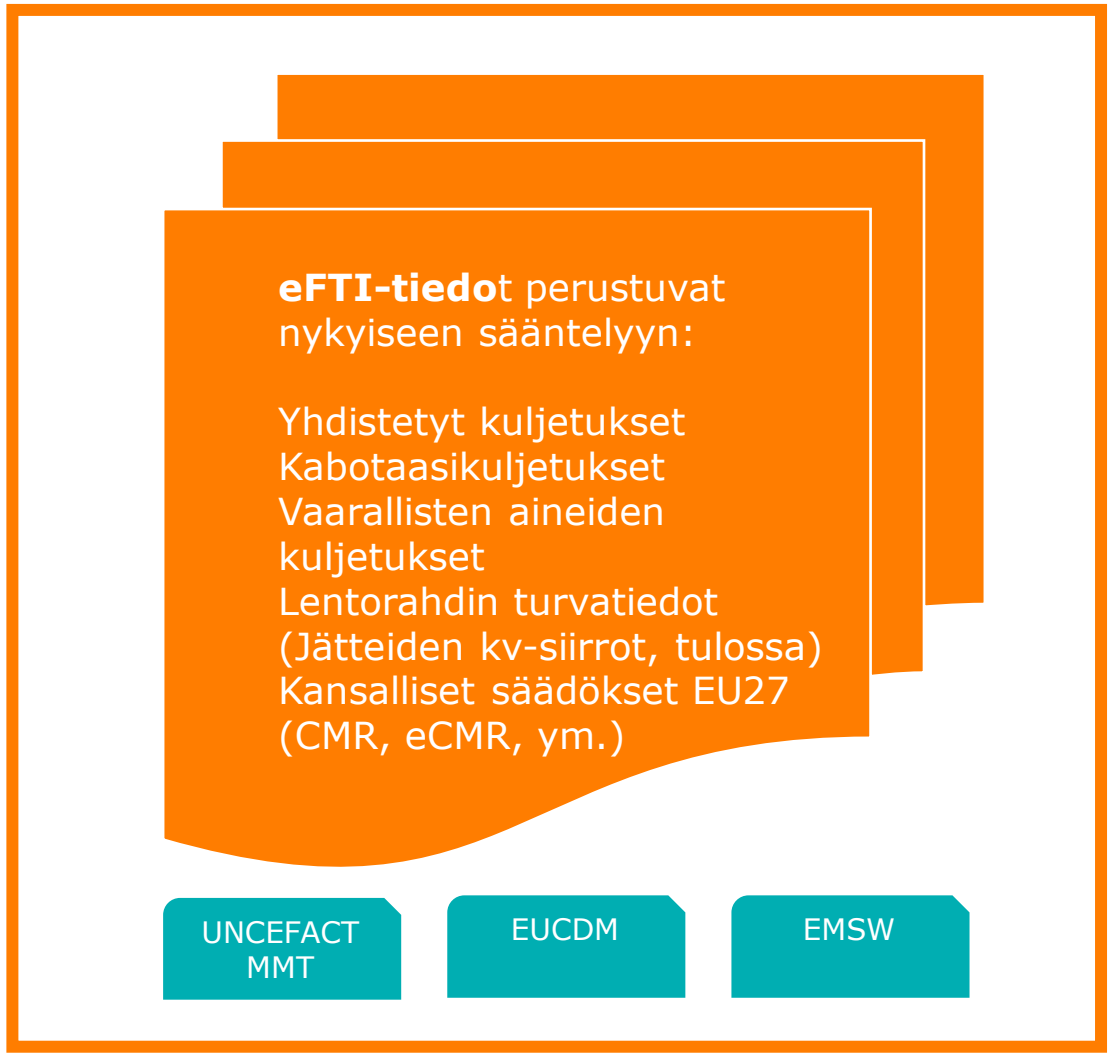

- Viranomaisen kyselysanoma kertoo mitä eFTI-tietoja pyydetään ja kuka pyytää
- Eri maissa ja eri viranomaisten pyynnöissä vaatimukset vaihtelevat viranomaisen toimivallan mukaan

eFTI-tiedot kuljetusketjussa esimerkkinä

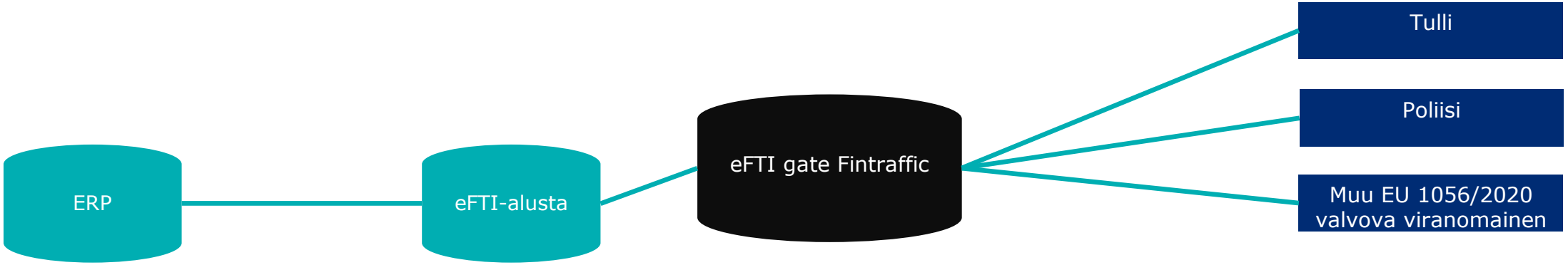

Tilaaja	Lähettäjä	Kuljetus-liike	Terminaali	Runko-kuljetus	Meri-kuljetus	Jakelu-kuljetus	Vastaan-ottaja
lastauspaikka lastauspaikan osoite lastauspäivä määrä tuotekuvaus lämpötila lastausviite purkupaikka purkupaikan osoite		Ajoneuvotieto, (rekisterinumerot) Lastauslämpötila Laskutusmäärätieto Laatupoikkeama merkinnät Lähettäjän kuittaus Kuljettajan kuittaus	Purkulämpötila Poikkeamamerkinnät Terminaalin vastaanotto kuittaus, (leima tai merkintä)	Ajoneuvotieto, (rekisterinumerot) Lastauslämpötila Laatupoikkeama merkinnät		Ajoneuvotieto, (rekisterinumerot) Laatupoikkeama merkinnät	Saapumisaika Purkulämpötila Purun valmistumisaika Laatupoikkeama merkinnät Vastaanottajan kuittaus

eFTIn tietovaatimukset

eFTI mahdollistaa paperittoman viranomaisraportoinnin

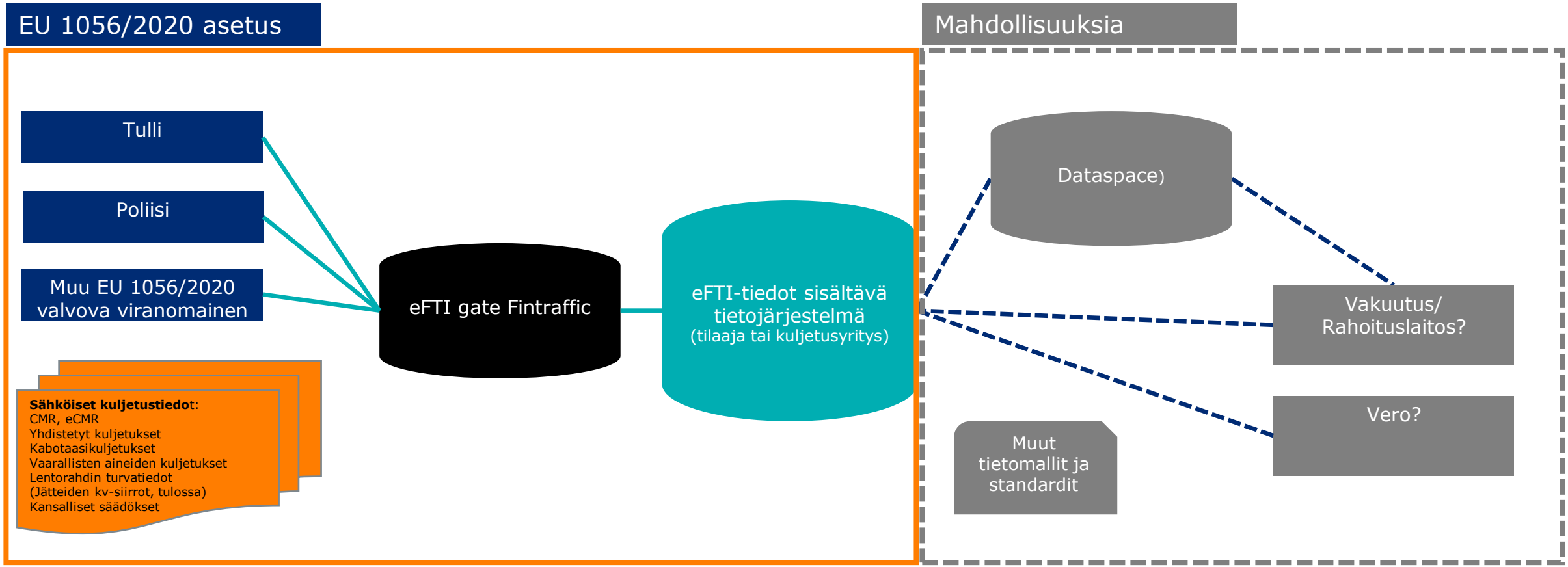

eFTIn hyödyt

- EU:n laajuinen standardi, joka on yhteentoimiva UN/CEFACTin, EMSW:n ja Tullin tietomallien kanssa
- Kuljetustieto tuottavaksi osaksi yrityksen digitaloutta ja tilaus-toimitusketjua
- Uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja parantunut asiakaspalvelu
- Tuottavuuden nousu fyysisten asiakirjojen elinkaaren ja poikkeamien hallintakustannuksista saatavasta säästöstä
- Tekoälyn ja automaation käyttö mahdollistuu
- Kestävyystavoitteiden saavuttaminen: päästölaskentaan tietoa ja paperista luopuminen
- Viranomaisvaatimusten täyttäminen ja tiedon laadun parantaminen helpottuvat

Aikataulu

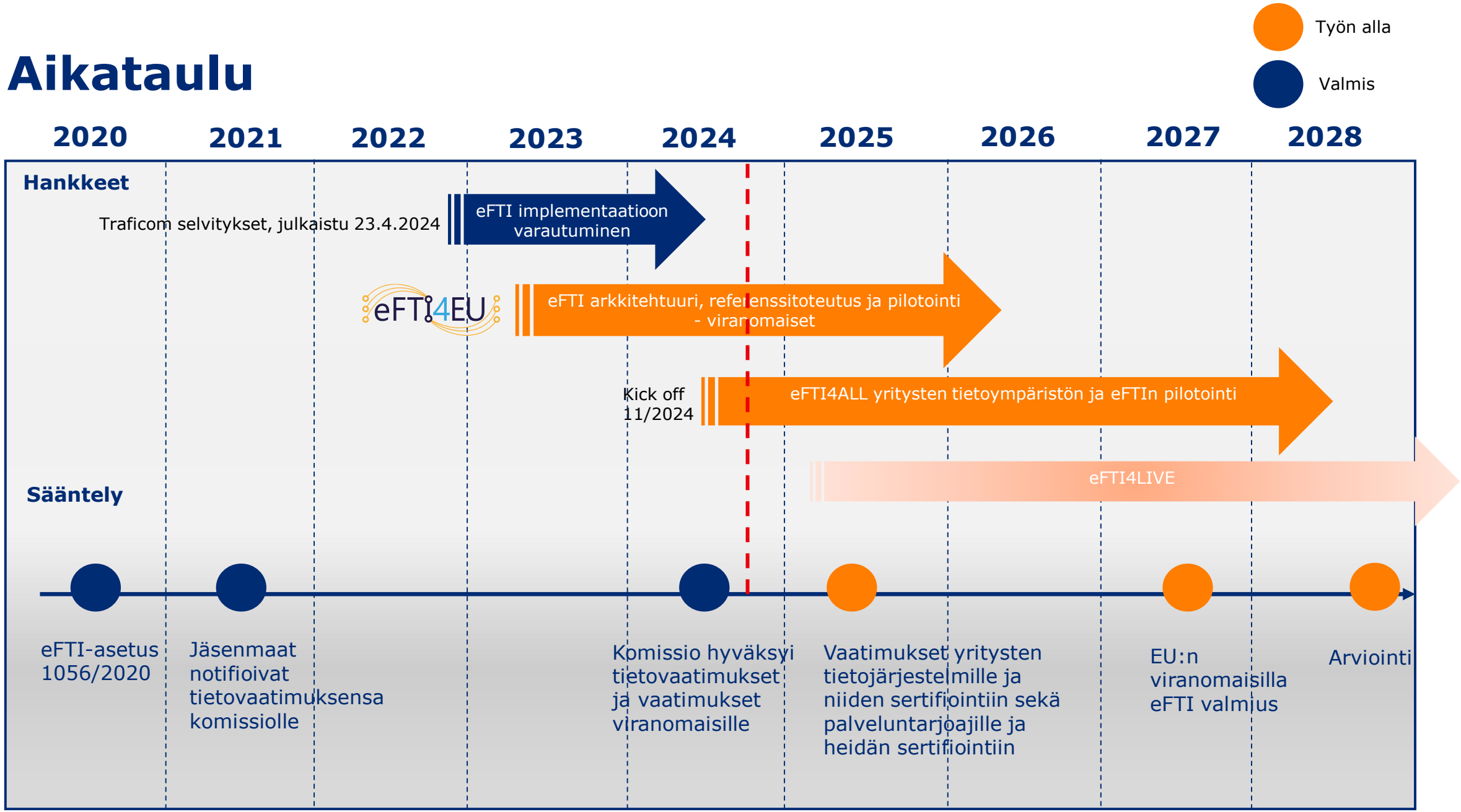
Työn alla
Valmis
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
Hankkeet
Traficom selvitykset, julkaistu 23.4.2024
eFTI implementaatioon varautuminen
eFTI4EU
eFTI arkkitehtuuri, referenssitoteutus ja pilotointi - viranomaiset
Kick off 11/2024
eFTI4ALL yritysten tietoympäristön ja eFTIn pilotointi
eFTI4LIVE
Sääntely
eFTI-asetus 1056/2020
Jäsenmaat notifioivat tietovaatimuksensa komissiolle
Komissio hyväksyi tietovaatimukset ja vaatimukset viranomaisille
Vaatimukset yritysten tietojärjestelmille ja niiden sertifiointiin sekä palveluntarjoajille ja heidän sertifiointiin
EU:n viranomaisilla eFTI valmius
Arviointi

Yhteenveto sisällöstä

- Yritys voi esittää rahtitiedot sähköisesti viranomaisille EU:ssa 2027
- eFTI on EU-tietomalli nykyisistä rahtitiedoista, joita EU-maat edellyttävät yrityksiltä kuljetuksen aikana
- Yritys voi sertifioida tietojärjestelmänsä eFTI-toiminnallisuudet tai ostaa eFTIn palveluna
- Rahtitiedon sähköistyminen lisää tuottavuutta ja luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia

Linkkejä:

- www.efti.fi
- www.efti4eu.eu
- eFTI-asetus: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32020R1056&qid=1732262506801
- eFTI-data-asetukset: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13663-Electronic-freight-transport-information-eFTI-national-provisions-in-scope-eFTI-common-data-set-data-subsets_en
- eFTI-tietovaatimukset Gefegin palvelussa: https://svn.gefeg.com/svn/efti-publication/Draft/CDS/ds1.htm

Kiitos

Lisätietoja: efti.fi
Traficom: Annukka Elonen, etunimi.sukunimi@traficom.fi,
efti@traficom.fi
Fintraffic: Teemu Heikura, etunimi.sukunimi@fintraffic.fi